

SØTTENPASSINGEN
EINAR OLAV LARSEN / GJERMUND LARSEN

EINAR OLAV OG GJERMUND LARSEN

■■■ Brøre Einar Olav (f. 1979) og Gjermund Larsen (f. 1981) kjem frå Verdalen, og er begge «opplaska» med tradisjonsmusikk – eller som faren deira, folkemusikaren Geir Egil Larsen (f. 1944) gjerne seier – «dei er miljøskadd».

Einar Olav starta med fiol'n som seksåring og som sjuåring hadde han Trønderbrura på repertoaret, mens Gjermund alt på seksårsdagen spela Blind-Ola for gjestene. Våren 1988 var dei med i Steinar Ofsdals barneTV-program Atte Katte Noa, og i 1991 var dei på sin første turné for Rikskonsertane i lag med foreldra og søstera, Ingebjørg (f. 1982).

Etter musikkolei heime i Verdalen hamna dei begge på musikklinja ved Inderøy v.g. skole. Vidare har dei toårig utdanning frå Spelemannsskolen ved Ole Bull Akademiet, og har fått med seg ei årseining i musikk frå Høgskolen i Nord-Trøndelag. Gjermund studerer på tredje året ved Musikkhøgskolen i Oslo, mens Einar Olav, med base i Verdalen, livnær seg som freelance folkemusikar.

I barneåra var dei stadig vekk med far sin på besøk

■■■ The brothers Einar Olav (b. 1979) and Gjermund Larsen (b. 1981) come from Verdalen and were both spoon fed with traditional music, or as their father, the folk musician Geir Egil Larsen (b. 1944), likes to say, “they are environmentally damaged”.

Einar Olav began playing violin as a six year old, and at seven the tune “Trønderbrura” was in his repertoire. Gjermund already on his sixth birthday played Blind-Ola tunes for the guests. As early as spring 1988 they appeared on Steinar Ofsdal's children's television program, “Atte Katte Noa,” and in 1991 they made their first tour for Rikskonsertane (national folk concerts) with their parents and sister, Ingebjørg (b. 1982).

After music school at home in Verdalen they both ended up in the music program at Inderøy high school. They had further training in the two-year program at the folk musicians' school at the Ole Bull Academy and a one-year program in music at the college in Nord-Trøndelag. Gjermund is in his third

**«GJERMUND ER EN SNEDIG KAR; DET ER BARE FOR MEG
Å SETTE IGANG 1. STEMMA, SÅ ORDNER RESTEN SEG SJØLV,
UTAN PROTESTER AV NOKO SLAG. GJENNOM Å HA GJORT
SLIK I MANGE ÅR, HAR GJERMUND BLITT EN SPESIALIST
PÅ 2. STEMME-SPEL OG IMPROVISERING.»**

EINAR OLAV

hos eldre spellmenn, m.a. vart det mange turar heim til Hilmar Alexandersen (1903–1993). Desse besøka gav varige minne. Begge to har Hilmar Alexandersen som sitt store forbilde, og er utan samanlikning dei som har tileigna seg mest av spillestilen og repertoaret til Hilmar.

I tillegg til Hilmar sitt spell, fekk dei oppleve den mindre kjente slåttspelltradisjonen heime i Verdalen – ein sterk og særmerkt spillestil, med eit uvanleg rytmisk dansespell. Repertoaret er også teknisk svært krevjande med mykje posisjonsspell.

Denne cd-en inneheld i hovudsak eldre slåttar i Verdals-tradisjon og ein heil del melodiar etter Hilmar Alexandersen, og representerer slik utgangspunkt og basis for både Einar Olav og Gjermund. Fleire av slåttane har aldri tidlegare vori presentert på plate.

year at Musikkhøgskolen i Oslo, and Einar Olav, based in Verdalen, subsists as a freelance folk musician.

During their childhood years, along with their father they regularly visited older fiddlers. There were especially many visits to the home of Hilmar Alexandersen (1903–1993). These visits gave lasting memories. Both boys held Hilmar Alexandersen as their great ideal, and it is far and away these two who have best mastered Hilmar's playing style and repertoire.

In addition to learning Hilmar's playing, they also were also exposed to the lesser-known tune tradition at home in Verdalen—a strong and distinctive playing style with an unusual rhythmic form of dance fiddling. The repertoire is also technically demanding with much position playing.

This CD contains for the most part older tunes in

Hilmar Alexandersen

«EINAR OLAV ER PERFEKSJONISTEN I DENNE DUOEN. SPELAR EG EI SUR TONE, FÅR EG SÅ HATTEN PASSAR! ... NOKO SOM SJØLVSAGT AV OG TIL ER VEL FORTENT.»

GJERMUND

Arrangementa har alle vaksi fram gjennom samspell oppgjennom åra. Ikkje ein note av dette er skrivt ned, og framføringane og 2.-stemmene varierer gjerne frå gong til gong.

Oppgjennom åra vart det meir og meir spilling. Einar Olav vart, før han var konfirmert, med P.A. Røstad sen. på dansespelling, og Gjermund fekk tidleg ein periode som dansespelmann i Bakkans orkester. I «tjukke slekta» vart det spilling i lag med onklar og søskenborn.

Einar Olav og Gjermund har no musikk av alle sjangrar på repertoaret, men lokal tradisjonsmusikk er heile tida basis for det musikalske uttrykket. Dei spelar begge to i finsk-norske FRIGG, og Gjermund er med i Majorstuen, siste års vinnar av Spellemansprisen i klassa for folkemusikk/ gammaldans. Einar Olav spelar fast i P.A. Røstad jr's

Verdal tradition and a large number of tunes after Hilmar Alexandersen, and thus represents the starting point and basis for both Einar Olav's and Gjermund's fiddling. Several of the tunes have never been presented on earlier recordings.

The arrangements have all been developed through ensemble playing over the years. Not one note is written down, and the presentation and second voice (harmony) generally vary from one time to the next.

Through the years there has been more and more playing. Before he was confirmed, Einar Olav played for dance with P.A. Røstad Sr., and Gjermund had an early period as a dance fiddler in Bakkans's orchestra. They also played with uncles and cousins.

Einar Olav and Gjermund now have a wide range of music in their repertoire, but their local traditio-

orkester og har der vunni både Kappspell og Titano.

Saman har dei vunni gruppespell, vanleg fele på Landskappleiken tre år på rad, og i 2002 vann Gjermund solo fele på Landskappleiken som yngstemann gjennom tidene.

Saman og kvar for seg har dei vunni både prisar, stipend og utmerkingar, som t.d.

TA-prisen 2003, Skogsby-Lasses Hedersomnämnannde, Asmund Bjørkens gammeldans-pris, Øivind Berghs minnepris (Gjermund i 2004) og i oktober 2004 delte dei Osa-prisen.

nal folk music is always the basis for their musical expression. They both play in the Finnish-Norwegian group FRIGG, and Gjermund is a member of Majorstuen, last years winner of the Spellemannspris in the class for folk music/old-time dance. Einar Olav plays regularly in P. A. Røstad Jr.'s orchestra, which has won Kappspell and Titano competitions.

Together they have won in the category group playing, regular fiddle, at Landskappleiken (the national competition) three years in a row. In 2002 Gjermund was tops in solo fiddle at Landskappleiken, the youngest of any winner over the years.

Together and individually they have won prizes, fellowships and honors, such as TA-prisen 2003, Skogsby-Lasses Hedersomnämnannde, Asmund Bjørkens gammel- danspris and Øivind Berghs minnepris (Gjermund in 2004), and in October 2004 they shared the Osa prize.

Asbjørn Indahl

SLÅTTEOMTALE

01. **Søttenpassingen.** Denne polsdansen er litt spesiell på fleire måtar. Namnet kjem seg visstnok av ei vevskei, og fortel nok at her må båggå'n gå like fort og fint att og fram som ei vevskei i veven. Slåtten hører til eit lite knippe slåttar som blir spela i 2.-posisjon. Dette gir ein spesiell klang i fiol'n, og kan på eitt vis minne litt om trollstemming.
02. **Pols e. Ola Suul.** Ein av mange polsdansar som Ola Suul (1907–1995) hadde etter morfaren sin, Ellev Indahl Kårengji (1855–1927).
03. **Barsengvalsen.** Denne valsen kan kallast programmusikk og skal skildre hendingane omkring ein fødsel – alt frå dei første veane via jordmorskyss og fødsel, til glede og velstand etter enda dyst.
04. **Fangstmannshallingen.** Det er lite hallingar å finne i Trøndelag, og for å få tak i denne hallingen, som kanskje har utgangspunkt i Sør-Trøndelag, har Einar Olav og Gjermund kryssa grensa til Nordland. Dei har lært slåtten etter opptak med Hans Haugen (1900–1973), Susendalen. Høyr Hans Haugen spela Fangstmannshallingen på TA11.
05. **Storpolsen.** (Solo Gjermund) Ein slått som «alle» fiolspellmennene i Verdalsdistriktet hadde på repertoaret. Namnet storpols kjem truleg av at slåtten har tri «repetisar», mot vanleg to.
06. **Pols e. Blind-Ola.** Ein slått Hilmar lærte som 10–12-åring da Blind-Ola ved nokre høve var innom heime hos foreldra hans.
07. **Vals e. Bikkje-Fredrik.** Hilmar fortalte gjerne om denne spellmannen, som han oftast kalla Gammel-Fredrik, men som på folke-munne vart kalla Bikkje-Fredrik fordi han alltid hadde ein hund med seg. Hilmar hadde mange såkalla Fant-Karl-slåttar etter Bikkje-Fredrik.
08. **Visetone + Ringlender e. KP Alexandersen.** (Solo Gjermund) Ei visetone og ein «trallarslått» i ringlendentakt som Hilmar hadde etter far sin. Som dei andre melodiane Hilmar hadde etter far sin, speglar også desse to melodiane ei eldre tonekjensle, som både Einar Olav og Gjermund har tileigna seg via dette materialet og gjennom fløytespillet til far sin.

09. **Andersvalsen.** Ein vals som er kjent i ulike utgåver i distriktet. I Verdalen blir valsen ført tilbake til spellmannen og kjø'rmeisteren Anders Slapgård (f. 1818 – død i USA).
10. **Grannen.** Namnet Grannen betyr den smale/tynne og er slik det motsette av Gropen. Namnet viser til at slåtten blir spela i 3.-posisjon – hovudsakleg på «kvintsida» (E- og A-strengen). Dette er ein av slåttane som Einar Olav og Gjermund hørte av Ola Suul.
11. **Gropen.** (Solo Einar Olav) Dette var eit av glansnumra hans Asbjørn Indahl (1912–1982). Slåtten er sørover mest kjent under namnet Storhurven, og er ein av dei polsdansane som finst i flest variantar på norsk og svensk side av riksgrensa.
12. **B-dur-vals e. Hilmar Alexandersen.** (Solo Einar Olav) Ein av favorittane til Hilmar. Denne slåtten var med i ei tidleg plateutgjeving frå NRK sitt folkemusikkarkiv, og var nok ein av dei melodiane som gav Hilmar renomme som valsepellmannen framfor nokon annan. Einar Olav spelar her valsen slik han opplevde Hilmar spela mange gonger da han som gutongen var med far sin på besøk heime hos Hilmar.
13. **Polkett e. Hilmar Alexandersen.** Ein frisk polkett (polka/ galopp/hoppvals) som Hilmar ofte spela til dans.
14. **Polkamasurka etter Ol'Arntsa.** Dette er ein poplåt frå 1860-talet. Ola Suul hadde hørt at slåtten kom i «vegarbeidstí'n». (Omlegging av «millomriksvegen»). Slåtten blir også kalla «Bæss-far Kammersi» etter Ole Arntsen Indahl (1818–1907). Ola Suul og andre eldre spellmenn brukte nemninga «polka» om denne slåtten. Dansarar og spellmenn flest i Verdalsdistriktet no til dags oppfattar slåtten som ein retteleg god polsdans.
15. **B-durvals.** Dette er ein vals som er kjent i mange ulike utgåver i distriktet. Slåtten var ein av favorittane til Kåre Haugan (1910–1996). Einar Olav og Gjermund hørte Kåre Haugan spela slåtten mange gonger, og let seg her inspirere av hans rytmiske spelestil, som er typisk for denne generasjonen Verdals-spellmenn.

16. **Kårkall'n.** Her kjem ein «tussefløytslått» i ringlendertakt, som får til Gjermund og Einar Olav, Geir Egil, komponerte til seg sjølv og tussefløya sist på 1960-talet. Kårkall'n er også tittelen på den første LP-plata til Geir Egil (1973).
17. **Restar'n.** (Solo Einar Olav) Einar Olav spelar her (i følge Helge Dillan) ein av favorittane til Ellev Indahl Kårengji. Slåtten er ein typisk såkalla triolpols, og namnet kjem av at triolane blir spela med delt strøk, slik at det blir travelt å vera bågghand. (Jamfør ristetak, som det heiter enkelte stader i Sør-Noreg).
18. **Halvbroren.** Som Sættenpassingen blir også denne slåtten spela i 2.-posisjon. Halvbroren minner slik om Sættenpassingen og namnet Halvbroren skal koma av denne likskapen. Sættenpassingen og Halvbroren er slåttar som aldri tidlegare har vori presentert på noko innspelling. Den eldre generasjonen spellmenn, som Gjermund og Einar Olav opplevde, kunne delvis desse slåttane, men det er vanskeleg å finne fullstendige framføringar av desse to i noko lydarkiv. Einar Olav og Gjermund har henta sine utgåver frå Helge Dillans (1896-1991) «Folkemusik i Trøndelag».
19. **Kalvøyvals.** Hilmar spela ein heil del slåttar etter spellmannen Martin Loe Kalvøy'n (f. 1879 – død i USA). Hilmar hadde nok lært desse slåttane av eldre brør, som spela i lag med Martin, før han reiste til USA ca. 1910. Hilmar spela alltid denne valsen i 3.-posisjon.
20. **Min falske venn.** Dette er ein av dei viseetonane som Hilmar hadde etter far sin, Karl Petter Alexandersen (1860–1960).

Alle arrangement: Gjermund og Einar Olav Larsen

Kontakt: einar.olav@c2i.net, +47 9180 5123

ABOUT THE TUNES

01. **Søttenpassingen.** This pols dance is special in several ways. Its name suggests a reed on a loom and indicates that the bow must run back and forth as fast and neatly as the reed. The tune is among the few played in second position, which gives a special ring from the fiddle and is a bit reminiscent of troll tuning.
02. **Pols after Ola Suul.** One of many pols dances that Ola Suul (1907-95) got from his mother's father, Ellev Indahl Kårengji (1855-1927). Einar Olav and Gjermund like to play this tune in competitions and concerts.
03. **Barsengvalsen.** This tune depicts the events around childbirth, from the first pangs of labor, through the delivery, to the joy and sense of well-being after the bout.
04. **Fangstmannshallingen.** Few halling tunes are found in Trøndelag, and to get this one, which perhaps originated in Sør-Trøndelag, Einar Olav and Gjermund crossed into Nordland. They learned the tune from a recording of Hans Haugen (1900-73), from Susendalen.
05. **Storpolsen.** (Solo Gjermund) A tune that virtually all fiddlers in the Verdal district had in their repertoire. It is probably called "Storpolsen" ("The Great Pols") because the tune has three sections rather than the usual two.
06. **Pols after Blind-Ola.** A tune learned from Hilmar, which he in turn had learned as a 10-12 year old on occasions when Blind-Ola visited Hilmar's parents.
07. **Vals after Bikkje-Fredrik.** Hilmar liked to tell about this fiddler, whom he usually called Gammel-Fredrik (Old Fredrik). He was traditionally called Bikkje-Fredrik (Hound-Fredrik) because he always had a dog with him. Hilmar learned many Fant-Karl tunes from Bikkje-Fredrik.
08. **Visetone + Ringlender after KP Alexandersen.** (Solo Gjermund) A ballad and a hummed tune in ringlender (reinlender) rhythm that Hilmar got from his father. Like the other tunes Hilmar

- learned from his father, these two melodies reflect an ancient musical feeling, which Einar Olav and Gjermund have mastered through this material and through their father's flute playing.
09. **Andersvalsen.** A waltz known in various forms in the district. In Verdalen it is traced back to the fiddler and master of ceremonies Anders Slaggård (b. 1818-died in USA).
 10. **Grannen.** The name, meaning thin or high pitched (in contrast to "Gropen," the next tune), indicates that the tune is played in third position, mainly on the E and A strings. It is one of the tunes Einar Olav and Gjermund heard played by Ola Suul.
 11. **Gropen.** (Solo Einar Olav) This is one of the featured tunes of Asbjørn Indahl. Farther south the tune is most known as "Storhurven" and is one of the pols dances found in several versions on the Norwegian and Swedish sides of the border.
 12. **B-dur-vals after Hilmar Alexandersen.** (Solo Einar Olav) One of Hilmar's favorites. The tune was on an early recording from the Norwegian Broadcasting System's (NRK) archives and was one of the melodies that gave Hilmar fame as the waltz fiddler above all others. Einar Olav plays the waltz here as he heard it played many times when he joined his father on visits to Hilmar's home.
 13. **Polkett after Hilmar Alexandersen.** A lively polkett (polka/galopp/hoppvals) that Hilmar often played at dances.
 14. **Polkamasurka after Ol'Arntsa.** This is a pop tune from the 1860s. Ola Suul had heard that the tune appeared about the time the new road was built in the area. The tune is also called "Bæssfar Kammersti" after Ole Arntsen Indahl (1818-1907). Ola Suul and other older fiddlers called this tune a polka. But dancers and most fiddlers in the Verdal district now interpret it as a very good pols dance.
 15. **B-durvals.** This waltz is known in several versions in the area. It was a favorite of Kåre Haugan (1910-96). Einar Olav and Gjermund heard Kåre Haugan play it many times and were inspired by his rhythmic style, which is typical for this generation of Verdal fiddlers.

16. **Kårkall'n.** Here is a wooden-flute tune in ringlender rhythm that Gjermund and Einar Olav's father, Geir Egil, composed at the end of the 1960s. Kårkall'n is also the title of Geir Egil's first LP recording (1973).
17. **Restar'n.** (Solo Einar Olav) Einar Olav plays one of Ellev Indahl Kårengji's favorites (according to Helge Dillan). The tune is a typical so-called triplet pols because the bow goes in one direction for each note in the triplet, which makes the bow hand busy.
18. **Halvbroren.** Like "Søttenpassingen," this tune is also played in second position. Because of this similarity, the tune is called "Halvbroren" (the half brother) to "Søttenpassingen". Søttenpassingen and Halvbroren are tunes that haven't been commercially recorded earlier. The older generation of fiddlers, who lived long enough for Gjermund and Einar Olav to hear, knew these tunes to some extent, but it is difficult to find a complete performance of the two in any sound archives. Einar Olav and Gjermund have taken their version from Helge Dillan's (1896-1991) "Folkemusik i Trøndelag."
19. **Kalvøyvals.** Hilmar played the repertoire of the fiddler Martin Loe Kalvøy'n (b. 1879-died in USA). Hilmar likely learned these tunes from his older brother, who played with Martin before he went to the USA in approximately 1910. Hilmar always played this waltz in third position.
20. **Min falske venn.** This is one of the ballads Hilmar learned from his father, Karl Petter Alexandersen (1860-1960).

Prosjektleiing: Frode Rolandsgard og Niels J. Røine **Produsent:** Einar Olav og Gjermund Larsen **Medprodusent:** Geir Egil Larsen **Innspelet:** I stova heime hjå Larsen **Miksing, mastering og produksjon:** Fritiof A. Lindemann, Lydmuren **Engelsk omsetjing:** Mary Hegge **Grafisk formgjeving:** Eva Karlsson **Foto:** Per Magnus Persson/Johnér bildbyrå, Kjell Bitustøyl, Harald Sæterøy, Trond Ole Haug **Økonomisk stønad:** Norsk kulturråd, Fond for lyd og bilde, Rådet for folkemusikk og folkedans **Takk til:** Spellemenn og innsamlarar som har gjort det mogleg for oss å vidareføre denne musikkarven, familien for tålmod og ro under opptaka!

